

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Umělá inteligence a autorské právo: Kdo je autorem díla?

Umělá inteligence (AI) je jedním z nejrychleji se rozvíjejících technologických trendů posledních let. Postupně se stává součástí různých ekonomických odvětví a potažmo i společnosti jako také. Současně je však s umělou inteligencí spojena i řada výzev a otázek. Jednou z klíčových právních otázek souvisejících s umělou inteligencí je pak nepochybně otázka autorství k dílům vytvořených pomocí umělé inteligence. Kdo je tedy autorem takto vytvořeného díla?

Podíváme-li se do českého autorského zákona, zjistíme, že dle aktuální právní úpravy může být autorem díla pouze fyzická osoba, která dílo vytvořila.^[1] Tento přístup je přitom typický zejména pro kontinentální Evropu a vychází z koncepce, dle které pouze fyzické osoby disponují tvůrčími schopnostmi nutnými pro vytvoření autorského díla. S každou touto fyzickou osobou (autorem) je pak spojena neoddělitelná osobnostní složka autorských práv.

V jiných zemích se pak můžeme setkat i s odlišnými koncepcemi, které jsou založeny spíše na majetkovém přístupu k autorskému právu. Osobnostní složka autorských práv proto nemusí být v rámci některých právních řádů rozpoznána, resp. nemusí být považována za zásadní. Angloamerický právní systém například připouští, aby autorem díla byla kromě fyzické osoby i osoba právnická.

Spornou otázkou však zůstává potenciální autorské nároky umělé inteligence. Za hlavní argument zastánců tohoto přístupu lze považovat to, že umělá inteligence na rozdíl od jiných softwarů, je schopna určitých samostatných tvůrčích postupů (na základě jednoduchých pokynů od jejich uživatelů je například schopná navrhnout vyobrazení ochranné známky, vymyslet znění obchodní firmy, vytvořit materiály pro marketingové účely apod.), přičemž v důsledku technologického pokroku můžeme být v budoucnu pořád častěji svědky i složitější tvůrčí činnosti umělé inteligence (např. navrhování různých technických řešení, využití ve výzkumu apod.).

Nicméně, umělá inteligence je aktuálně pořád považována za neživou věc bez právní subjektivity a v kontextu platné legislativy je proto v tuto chvíli nutné zcela jednoznačně odmítnout jakékoliv snahy o přiznání autorství umělé inteligence k jakýmkoliv dílům vytvořeným s její pomocí.

V tomto směru se pak spíše nabízí, aby autorství k dílům vytvořeným pomocí AI bylo přiznáno:

- a. autorům AI, kteří se podíleli na jejím vývoji (např. naprogramovali její algoritmus sloužící k následnému vytvoření díla); nebo
- b. uživatelům AI, kteří jí poskytli veškerá data potřebná pro vytvoření díla, resp. jí zadali pokyny k vytvoření díla.

Autoři AI jako autoři díla

Za autora AI lze v režimu kontinentálního práva považovat fyzickou osobu nebo skupinu fyzických osob, které se podíleli na vývoji umělé inteligence, resp. v režimu angloamerického právního systému (např. v USA), také právnickou osobu (např. technologickou společnost), která tuto umělou inteligenci vytvořila v rámci své podnikatelské činnosti.

Argumentem ve prospěch tohoto přístupu pak může být zejména tvůrčí přínos těchto osob, kdy bez jejich primárního tvůrčího impulsu by nemohlo dojít ke vzniku dané umělé inteligence a tudíž ani ke vzniku samotného díla následně vytvořeného s její pomocí.

Uživatelé AI jako autoři díla

Druhou skupinou potenciálních autorů díla vytvořeného pomocí umělé inteligence jsou její uživatelé, a to zejména v případech kdy se aktivně zapojují do tvůrčí činnosti umělé inteligence, tj. zejména v případech, kdy interaktivní formou poskytují umělé inteligenci různá data a dávají jí pokyny, jakým způsobem má dílo vytvořit, upravit či finalizovat.

Autorský nárok uživatelů AI pak může být spatřován právě v tom, že oni jsou ti, jejichž tvůrčí činnost se nejvíce odráží ve finální podobě daného díla. Bez jejich pokynů či poskytnutí relevantních dat by ke vzniku díla nedošlo, resp. by předmětné dílo vytvořené umělou inteligencí mělo úplně jinou finální podobu.

Spoluautorství k dílu vytvořenému pomocí AI

S ohledem na skutečnost, že jak autoři, tak i uživatelé umělé inteligence splňují základní předpoklady pro to, aby byly považovány za autory díla vytvořeného pomocí AI, nabízí se řešení v podobě spoluautorství. Autorské právo k dílu vytvořenému pomocí AI by v takovém případě příslušelo uživatelům AI a autorům AI společně a nerozdílně.^[2]

V této souvislosti však nelze opomenout § 8 odst. 2 českého autorského zákona, dle kterého *„spoluautorem není ten, kdo ke vzniku díla přispěl pouze poskytnutím pomoci nebo rady technické, administrativní nebo odborné povahy nebo poskytnutím dokumentačního nebo technického materiálu, anebo kdo pouze dal ke vzniku díla podnět.“*^[3]

Za účelem určení autorství či spoluautorství jednotlivých subjektů k dílu vytvořenému pomocí AI by proto mělo být klíčové, v jaké míře jednotlivé subjekty reálně přispěly svojí tvůrčí činností k vytvoření předmětného díla. V souladu s § 8 odst. 2 autorského zákona může být uživatel AI v případě minimálního tvůrčího přínosu považován pouze za osobu, která dala ke vzniku díla podnět, a naopak, autor AI může být v případě minimálního tvůrčího přínosu považován pouze za osobu, která autorovi poskytla technickou pomoc.

Rozhodovací praxe

V souvislosti s judikaturou soudů ve vztahu k dílům vytvořeným pomocí AI je předně nutné uvést, že v současné době nelze prozatím hovořit o konstantní rozhodovací praxi. V poslední době se však objevují rozhodnutí, na základě kterých lze dovodit, jakým směrem se rozhodovací praxe může v budoucnu vyvíjet.

V této souvislosti nepochybně stojí za zmínku rozhodnutí soudu v Čínském městě Shenzen (případ *Tencent*). Žalobcem v rámci tohoto soudního sporu byla čínská technologická společnost, která zažalovala online platformu, která na svých webových stránkách zveřejnila článek napsaný pomocí umělé inteligence žalobce. Příslušný soud pak ve svém rozhodnutí zejména rozhodl, že předmětný článek požívá autorskoprávní ochrany a současně rozhodl o nároku žalobce na náhradu škody vzniklé v této souvislosti, tj. přiznal autorskoprávní ochranu žalobci jakožto tvůrci této umělé inteligence.^[4]

Za pozornost pak stojí i jiný případ, předmětem kterého sice nebylo dílo vytvořené pomocí AI, avšak závěry příslušného soudu lze aplikovat i ve vztahu k umělé inteligenci. Konkrétně se jedná o případ *Nova Productions v Mazooma Games and Others* rozhodovaný ze strany britských soudů. Předmětem tohoto soudního sporu bylo autorské právo k snímkům počítačové hry, kdy uživatel (hráč) dané

počítačové hry argumentoval tím, že finální podoba těchto snímků závisí od způsobu, jakým předmětnou hru hrál, a tudíž by mu měla být přiznána autorskoprávní ochrana.^[5] I když příslušný soud z pochopitelných důvodů nepřiznal danému hráči žádná autorská práva k předmětným snímkům, z odůvodnění tohoto rozhodnutí je zřejmé, že příslušný soud se mimo jiné zabýval také rozsahem tvůrčího přínosu jednotlivých subjektů na finální podobu pořízených snímků, tj. v případě díla vytvořeného pomocí AI by mohla být shledána podstatně větší míra tvůrčího přínosu uživatele AI, než tomu bylo v uvedeném soudním sporu, a tudíž by mohlo být dovozeno i autorství uživatele AI.

Závěr

Otázka autorství k dílům vytvořeným pomocí AI je nepochybně aktuálním a neustále se vyvíjejícím tématem. V budoucnu lze přitom očekávat, že přístup k těmto dílům se bude dále vyvíjet, a to jak v důsledku nové právní regulace, která bude reagovat na další vývoj a rozšiřování umělé inteligence, tak i v důsledku rozhodovací praxe soudů.

Dle aktuální právní úpravy je však nutné odmítnout potenciální autorství umělé inteligence a spíše se zaměřit na posuzování tvůrčího přínosu jak uživatelů, tak i autorů předmětné umělé inteligence.

Určení autorství či spoluautorství jednotlivých subjektů k dílům vytvořeným pomocí AI je tak pro tuto chvíli nutné posuzovat od případu k případu v závislosti od tvůrčího přínosu zúčastněných subjektů.

Mgr. Michal Hašan,
advokátní koncipient

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Koliště 1912/13
602 00 Brno

Růžová 1416/17
110 00 Praha

tel.: +420 543 217 520

e-mail: office@dolezalpartners.com

[1] § 5 odst. 1 zákona č. [121/2000](#) Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

[2] § 8 odst. 1 zákona č. [121/2000](#) Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

[3] § 8 odst. 2 zákona č. [121/2000](#) Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

[4] K dispozici >>> [zde](#).

[5] K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)